Negyedik évfolyam. 1876. 18-ik szám. B.-Gyarmat, aprilis 30.

Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . . 6 ft. —
Fél évre . . . . . 3 ft. —
Évnegyedre . . . . . 1 ft. 50 kr.
Előfizetni lehet csupán a kiadó hivatalnál B.-Gyarmaton.
A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK
ÉS
HONTI HIRADÓ
politikai, társadalmi, s közgazdászati hetilap.

Hirdetések díja:
Öt hasábos petit sor . . . . 5 kr
Bélyeg minden beigtatásnál . . . 30 kr
Nyilt tér garmond sora . . . . 20 kr
Hirdetéseket felvesz a kiadó. Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Előfizetési pénzek, reclamatiók és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

A vall. és közokt. minisztériumnak feladata a b.-gyarmati polgári iskola ügyében.

A polgári iskola ügyének fejlődése, fájdalom, meg van akasztva. A nm. minisztérium ama leirata, melyben 18000 frtnál többet nem akar e megyénkben leirhatlan horderejű intézményre kiutalványozni, bizonyos stagnált állapotot eredményezett az ügy további fejlődésében. Midőn a n. m. minisztérium ily kathegorikus leiratot intézett a megye közönségéhez, azt helytelen informatiók következtében tehette, mert lehetlen, hogy amire egykor ő hivta fel a megye közönségét, amire annak idejében buzditott, annak egy toll vonással vessen véget. Ám tegyék keblökre kezeiket a rosz informátorok, s a szent ügy iránt elkövetett bün érzetével vonuljanak el, mig bünös törekvésük teljesen nem leend leleplezve.

Ama három tagu küldöttségnek, mely a városi képviselő testület és az iskolaszék vegyes ülése által megválasztatott, hogy a n. m. minisztériumnál sürgessék az iskola ügyét, — erőt kivánunk. Legyenek átlhatva a polgári jogok teljes érzetével, mert amit kérni fognak, azt az előzmények szemmel tartása mellett, jogosan kérhetik a minisztertől.

Az országos butgetbe évente felvétetnek az oktatási miniszterium tárczájának kiadásai; ezen kiadások esetről esetre az országgyülés által megszavaztatnak, anélkül, hogy hallottunk volna ellenmondást az országgyülés részéről valamely felállitandó iskola kiadásai ellen; sőt volt eset, hogy e tárczának megszavazott kiadásai nem helyeztettek el egészben, hanem a jövő évi budgetbe, mint maradványok felvétettek. Ha továbbá a törvény szavai világosan kimondják, hogy „a kormány segélyigénybe vehető“ csak a község vagyona lehető hozzájárulása deritessék fel a miniszter előtt; nem vagyunk képesek felfogni, hogy mi alapon s milyen sugalmakra felelhet akép a miniszter, hogy iskola ügyünket segélyezni többel, mint 18000 frttal határozottan nem akarja?

A miniszter urnak okvetlen érezni kellett kötelességét akkor, midőn az eszme megpenditése alkalmával leirt, s kérdést intézett aziránt, hogy a polgári iskola épitésére mily alapokkal rendelkezik a város;? s midőn a város a rendelkezésére álló alapokat a miniszter urnak feltárta, ő a további intézkedéseket megtette.

Hogy a város akkor, mikor a miniszteriumnak felmutatta annyagi helyzetét, felajánlott 10000 frtos alapitványt, vett az oktatási törvény 27 §-ának megfelelő telket 8000 frtért, kimutatta az 5%-kos iskolai adó összegét, s a törvény értelmében megszavazta a jövőben kihasitandó legelő illetményt, s általában mindent elkövetett, hogy a nélkülözhetlen polgári iskola eszméje dugába ne dőljön; anyira kötelezte magát, a mely minden vagyonát majdnem kimerité.

A miniszter úr ezekután vagy teljesen meggyőződött vagyoni helyzetünkről, vagy nem. Ha nem, akkor hézagos tudomásának kiegészitését vagy az alispánság vagy a tanfelügyelőség utján sürgetnie kelletett; ha pedig igen, ugy a kormány segélyét oly határozottan visszautasitani, mint azt legutóbbi leiratában tette, a törvény keretén belül nem lehet.

A minisztériumnak előbbről tett intézkedései, nevezetesen, mikor a tanári kinevezést az iskolaszék által kijelölt 3 egyén közül (noha a törvény e jogot az iskolaszéknek adja) magának tartotta fenn, mikor a tanárok s osztályok számát a meglévő csekély rendelkezési alapok mellett megerősitette s követelte; mind odamutatnak, hogy a miniszter úr a törvény rendeletének eleget teendő, az iskola felállitását és fentartását elhározta.

Ezen elhatározásáról tanúskodik azon tény is, hogy az iskola épületének tervét, noha a községnek szóló miniszteri tanrendelet 13 §-ának 2 pontja az épitési tervezetet a községnek tartja fenn, — a miniszter úr maga készitte el, világos bizonyságául annak, hogy a község vagyonképességére való tekintet nélkül, határozottam akart polgári iskolát létesiteni B.-Gyarmaton, habár mily mérvét kellene is igénybe venni az államsegélynek.

Mi tartja vissza a miniszter urat a kért államsegély megadásában, midőn a község a neki szóló tanrendelet 13 §-a (9) eleget tett, midőn az iskolaszék a neki szóló miniszteri tanrendelet 11 §-a) pontja szerint az iskola létesitése vonatkozó minden lehető intézkedést véghezvitt; mi akasztotta meg a miniszter ur elhatározását és üdvös akaratát? Azt nem tudhatjuk. Annyi bizonyos, hogy a miniszter urban ez üdvös elhatározás és akarat egykor annyira megvolt, miszerint azt, ki a polgári iskola ügyének buzgó munkása volt, Veres Pált, elismerésében és köszönetében részesitette.

Azt hisszük, s azon reményben élünk, hogy a közokt. miniszter úr az igazi informatiókra fog hallgatni, — s rég ohajtott ügyünket, a polgári iskola ügyét, elejteni nem akarhatja.

Közgyülések.

A b.-gyarmati polg. önsegélyegylet (Néphank) f. hó 23-án tartá évi rendes közgyülését a városházi teremben, melyen a részvényesek nagy számmal voltak jelen. Az egylet elnöke, Reményfy József megnyitván a gyülést, — első tárgyképen felolvastatott az 1875. évi üzletjelentés, melynek összehasonlító adataiból kitünt, hogy a legkedvezőtlenebb időszakban (1872.) és viszonyok közt alakult egylet az általános pénzpangás daczára mindig haladó anyagi szaporodást mutat. Második tárgyképen felolvastatott az üzletforgalom, mely 1875. évi deczember hó 31-ig 531,628 frt 41 krt tett; a mérleg és vagyon ugyanesak 1875. évi deczember 31-ig 121,411 frt 74 krt tüntet elő. Az osztalék 6 frt 2 krban alapittatott meg. A tisztviselők fizetésének nagyobbitása tárgyában elfogadtatott a választmány javaslata, mely a könyvelőnek 800, a pénztárnoknak 600, a szolgának 300 forintot vélt megalapitandónak. A becslő jutaléka 2 %-ra emeltetett.

Az osztalékból a választmányi javaslat szerint 100 frt a b.-gyarmati polgári iskolára, s 69 frt egy az Ipoly kiáradását védő gát felállitására szavaztatott meg. Az alapszabályok felolvasása hosszu időt vett igénybe, s különösen két pont megritatása éles ellentétbe hozta a részvényeseket. Az első, mely az egylet 30 évre leendő alakulását, a másik, mely a részvényeknek 100 frtig való kiegészitését rendeli. Az első pont feletti vita majdnem minden tárgyilagosságot nélkülözött s inkább egyesek roszul alkalmazott szenvedélyességének kifolyása, mintsem meddőségénél fogva érdemelt volna szószaporitást. Ama hátrányok, melyek az egyletet oly rövid időre (5 évre) leendő megalakulása esetén érhetnék, eléggé kifejtettek Reményfy József által. Az alapszabályok ama pontja, hogy az egylet, ha a részvényesek háromnegyede kivánja, bármikor feloszolhat, a vitát feleslegessé tehette volna. Ily rövid időre leendő megalakulás nem volna kevesebb, mint hogy az egylet meghuzza maga felett a lélekharangot. 87 szavazat 44 ellenében a 30 évet fogadta el. A másik pont feletti vita Harmos Gábor részvényes inditványa folytán kerekedett, ki a részvények további kiegészitését beszüntetni kérte, s inditványozta, hogy a részjegy 80 forintban alapitassék meg. — Tekintve, hogy a részjegyek leszállitásának kérdése a közgyülés hatásköréhez nem tartozik, s a törvénynyel ellenkezik, az elnök e kérdést szavazatra nem bocsátotta. Ezen kathegorikus elnöki határozat néhány ellenzéki tagot távozásra birt, de később, midőn beláttatott, hogy az elnök jogos téren áll, a nyugtalan kedélyek lecsendesültek. Ezek után az alapszabályok többi pontjai csekély észrevétel nélkül olvastattak át s fogadtattak el. A részvényeknek 100 frtig leendő kiegészitése november 1-ig elhalasztatott. A szavazati jog maximuma 10-ben állapittatott meg. A választások a délutáni órákban ejtettek meg. Elnökül Madách Károly úr megyénk alispánja egyhangulag választatott meg, kiért egy három tagu küldöttség menesztetett, s eljövetelekor dörgő éljennel fogadtatott, mely hangosan ismétlődött akkor, midőn a közkedveltségben álló alispán az elnökséget elvállalta: alelnökül: Hanzély László úr ugyancsak egyhangulag; — igazgatóul: az egylet körül legtöbb érdemeket szerzett Reményfy József úr, kinek lankadhatlan buzgalmával a „Népbank“ jövőjét összekötöttnek akarjuk reményleni; aligazgatóul: Havas Gyula úr, igazgatótagokul: Elfer Ede, Baintner Otto, Gazdik Lajos, Harmos Gábor, Gescheit Herman, Papp László, Szabó János, Elfer Ferencz, Karlik János, és Schulcz Lajos, urak; felügyelő bizottsági tagokul: Algöver Mihály, Némethy Gyula, Reisor Fülöp, Holényi N. és Baloghy Gyula urak választattak meg. A fusio a b.-gyarmati takarékpénztárral elvben elfogadtatott. Végül midőn az uj tisztviselők működésének kezdete, az osztalék kiadása junius 1-jére határoztatott, a közgyülés esteli 5 és fél órakor oszlatott fel. —

A b.-gyarmati nyári szinkör részvénytársulat közgyülése, miután f. hó 29-én a részvényesek kellő számmal meg nem jelentek, másodszor május 6-án a „Balassa“ vendéglő nagy termében fog megtartatni. Ezen gyülés, tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. A részvényesekkel tudatjuk, hogy részjegyeiket Baloghy Gyula pénztárnoknál kivehetik.

Nógrád megye népoktatási állapotának járások szerinti kimutatása 1874—5-ik tanévről.

III. **Szécsényi járás.** Tankötelesgyermekek száma 3546 vagyis e járás lakosságának 17%. Ezek közül iskolába járt 3087—87%, és pedig elemi iskolába 2316, ismétlőbe 771, iskolába nem járt 459 vagyis a tankötelesek 13 % Az iskolába járók közt volt vallásra nézve: a) r. k. 2764—89%, b) ág: 177—5·7%, c) izr. 146—5·3%, nemzetiségre nézve: a) magy 2973—96·3%, b) tót 114—3·7%. Iskolába járt télen nyáron 485—15·7 % csak télen 2602—84·3 % Az iskolából kiléptek közül jól tudott olvasni irni 376—12·2 % . Iskola volt: 1 községi, 34 felekezeti—35; tannyelvre nézve: 28 magy, 4 tót, 3 magytót, melyekben 34 tanitó működött, (egy betöltetlen) esett tehát átlag egy iskola 298 lakosra, 101 tanulóra, egy egy iskolára 1 tanitó s egy-egy tanitóra 90 tanuló. Tanitásnak szánt terem volt 34, s igy egy-egy tanteremre esett átlag 90 tanuló; az iskola felszerelését illetőleg volt 25 faiskola, 25 kert, 34feketetábla, 30 olvasó tábla, 30 fali térkép, 27 földgömb, 24 természetrajzi és 11 természettani gyüjtemény, 4 könyvtár. Az iskolák évi kiadása volt: 4811 frt 5 kr egy-egy iskoláé átlag au 137.70 frt, miből a tanitók fizetésére 3763·50 frt fordittatott. Ezen összeghez hozzámitva még a 4532·8 frt meghaladó kántori jövedelmet, leszen egy-egy tanitó átlagos évi fizetése 244 frt Az iskolák évi kiadása fedeztetett: a) 1522.90 frt tandijjal b) 279.80 frt állami c) tőkék kamatjaiból 671·10 frtal c) 2337.25 frt iskola adóval.

IV. **Szirák i járás.** Tankötelesgyermekek száma 4551 vagyis e járás lakosságának 13·6 % Ezek közül iskolába járt 4331és pedig elemi iskolába 3084, ismétlőbe 1223, magán intézetbe 24 iskolába nem járt 220 vagyis a tankötelesek 4·8 % Az iskolába járók közt van vallásra nézve: a) r. k. 3343—77 %, b) helv, 5 c) ág. 930—21·4 % f) izr. 53—1·4 % ; nemzetiségre nézve: a) magy. 3559—82·2 % b) tót 772—17·8 % Iskolába járt télen nyáron 142—3·3 csak télen 4189—96.7 % Az iskolából kiléptek közül jóltudott olvasni s irni 554—12.8 % Iskola volt 44 % községi, 1, felekezti 43, tannyelvre nézve 32 magy. 2 tót, 9 magytót 1 magyném, melyekben 53 tanitó működött, esett tehát átlag egy iskola 753 lakosra, 104 tanitóra, egy egy iskolára 1.2 tanitó s egy-egy tanitóra 81 tanuló. Tanitásnak szánt terem volt 54, s igy egy-egy tanteremre esett átlag 80 tanuló, az iskola felszerelését illetőleg volt: 40 faiskola, 39 kert, 3 testgyakorló tér, 47 feketo tábla, 44 olvasó tábla 59 fali térkép, 37 földgömb, 33 természetrajzi és 9 természettani gyüjtemény. Az iskolák évi kiadása volt 4683 frt 10 kr egy-egy iskoláé átlagban 106.43 frt miből a tanitók fizetésére 3022·10 frt fordittatott. Ezen összeghez hozzászámitva még a 15058 frt meghaladó kántori jövedelmet, leszen egy tanitó átlagos évi fizetése 306.45 frt. Az iskolák évi kiadása fedeztetett: a) 16946 frt tandijjal, b) tőkék kamatjaiból 300·50 frtal, c) 2688 frt iskola adóval.

V. **Losonczi járás.** Tankötelesgyer. száma 4851 vagyis e járás lakosságának 14·4 % Ezek közül iskolába járt. 4400—90.6 és pedig elemi iskolába 3285, ismétlőbe 1067, magánintézetbe 48; iskolába nem járt 451 vagyis a tankötelesek 9.4 % Az iskolába járok közt van vallásra nézve a) r. k. 1854—42 % b) helv. 51

c) ág. 2476—56·3 d) izr. 19 nemzetiségre nézve a) magy. 1049—23·9 % b) tót 3351—76.1 % . Iskolába járt télen nyáron 694 csak télen 3706. Az iskolából kiléptek közül jól tudott olvasni és irni 575—13 % Iskolá volt: 2 községi, 62 felekezeti —64, tanyelvre nézve 11 magyar, 50 tót, 3 magytót, melyekben 68 tanitó működött. esett tehát átlag egy iskola 534 lakosra 76 tanulóra egy-egy iskolára 1.06 tanitó s egy egy tanitóra 69 tanuló. Tanitásnak szánt terem volt 71, s igy egy-egy tanteremre esett átlag 62 tanuló, az iskolák felszerelését illetőleg volt 47 faiskola, 51 kert, 5 testgyakorló tér. 66 fekete tábla, 62 olvasó tábla, 58 fali térkép, 47 földgömb; 37 természetrajzi és 12 természettani gyüjtemény, 8 könyvtár. Az iskolák évi kiadása volt 7062 frt 80 kr. egy-egy iskolaé átlagban 110·36 frt miből a tanitók fizetésére 6415.50 frt. fordittatott. Ezen összeghez hozzámtva még a 11923·55 frt meghaladó kántori jövedelmet, leszen egy tanitó átlagos évi fizetése 270 frt. Az iskolák évi kiadása fedeztetett a) 2587.50 frt tandijjal, b) 3100 frt államic) tőkék kamatjaiból 193.50 frtal d) 1181·80 frt. iskola adóval.

VI. **Füleki járás.** Tankötelesgyermekek száma 6210 vagyis e járás lakosságának 11.4 %. Ezek közül iskolába járt 5650—90 % és pedig elemi iskolába 4296, ismétlőbe 1354 iskolába nem járt 560 vagyis a tankötelesek 10 % Az iskolába járók közt van vallásra nézve: a) r. k. 4304—76.1 % b) g. kel. 1 c) helv. 16. d) ág. 286—23 % f) izr. 49—0·9 %, nemzetiségre nézve a) magy 3901—69.1 % b) ném. 111 —1·9 % c) tót 1641—29 Iskolába járt télen nyáron 346, csak télen 5304. Az iskolából kiléptek közül jól tudott olvasni s irni 594—10·5 % Iskola volt: 5 községi 64 felekezeti —69, tannyelvre nézve 37 magyar, 24 tót, 6 magytót, 2 magy. ném. melyekben 71 tanitó működött esett tehát átlag egy iskola 780 lakosra, 90 tanulóra, egy-egy iskolára 1 tanitó s egy-egy tanitóra 79 tanuló. Tanitásnak szánt terem volt 74, s igy egy-egy tanteremre esett átlag 76 tanuló, az iskolák felszerelését illetőleg volt. 57 faiskola, 53 kert, 7 testgyakorló tér, 77 fekete tábla, 60 olvasó tábla, 64 fali térkép, 55 földgömb, 24 természetrajzi és 20 természettani gyüjtemény. Az iskolák évi kiadása volt 12994 frt, 5 kr. egy-egy iskoláé átlagban 188·32 frt. miből a tanitók fizetésére 10193· 90 frt fordittatott. Ezen összeghez hozzászámitva meg a 14931·50 frt meghaladó kántori jövedelemet, leszen egy tanitó átlagos évi fizetése 353·95 frt. Az iskolák évi kiadása fedeztetett: a) 4180·30 frt. tandijjal b) 270 frt. állami, d) tőkék kamatjaiból 50 frtal, e) 8493·75 frt iskola adóval.

Nógrádmegye felvidéke

az 1875-ik evben lebészeti és közegészségi tekintetben.

Dr. Pliehta Soma, Nógrádmegye t. főorvosától.

I. Lebészeti viszonyok.

Nógrádmegyének felvidékét azon hegyláncolat által körzött táj képezi, mely a megye Káros völgyétől, annak határáig nyugat, éjszak és kelet irányában köralakulag elterül.

E nagyobbrészt fensik területen 103 helység van 39,238 lélekszámmal, lakosai legtöbbnyire földmivelők.

Hullámzatosan magas hegyei között legmagasabbak: a Bikovrch 585,6. méter, Jaszena 524·4 m., Dobroca 484·4. m., Budalehota 406·7 m. és a Brlozsuó 426·6. meter magaslattal.

A terület Ferrótól számitva a geographiai hosszuság 37° 22', a geographiai szélesség 48° 19'. alatt és a tenger szine felett 179·8 méternyire fekszik, számos völgyekkel és hegyláncolati megszakadásokkal bir, mely ok miatt a vidék folytonos léghullámzás, heves széláramlat és hőfok változás alatt áll, minek következtében éles és gyorsan változó légkörünk a hurutos, csüzos és lobos bántalmak kifejlődésére folytonosan fennálló okot szolgáltat; változatos és rohamos széláramlatai által azonban a fertőző kórokat előidézhető, állati vagy növényi anyagok vegyi felbomlásai által létrejött gerj anyagokat tova vivén, vidékünket a heveny fertőző kórok iránt hajlammal birni nem engedi.

Talaja, sok betegülések kór okaként vadvizes; éghajlata mérsékelt, de a hő fok változata rendkivüli nagy, annyira, hogy a megfigyelés végett kitett higanyoszlop folytonos hullámzás alatt, s nem ritkán egy és ugyanazon órában rázkódtató hideget és égető hőfokot kell átszenvednünk.

(Folyt köv.)

A b.-gyarmati iparegylet.

(Vége.)

18. § A közgyülés minden év elején az elnök által egybehivandó, s abban az iparegylet minden tagja szóval és szavazattal részt vehet; s e végett az elnök a gyülést megelőző 8 nap alatt a meghivó jegyeket kézbesiteni tartozik.

Ezen kivül valahányszor szükség mutatkozik rendkivüli közgyülés is megtartandó, melyet a választmány határozata vagy 10 tag kivánatára az elnök összehivni köteleztetik.

A közgyülés határozatképes, ha a tagok egyharmada jelen van, s mindazon ügyek felett, melyek elnök által sorrendben bejelentettek, véglegesen szükség esetén szavazás útján határoz, mi felállással történik. Az elnök csak szavazategyenlőség esetében szavazhat, hogy azáltal, az inditványt határozattá emeli,

A közgyülés ügyköréhez tartozik: 1. Elnök, alelnök, pénztárnok, felügyelő, jegyző és a választmányi tagok megválasztása. 2. A választmány előterjesztései feletti határozathozatal. 3. A tagok felvétele vagy kizárása feletti határozathozatal. 4. A békéltető bizottsági tagok évenkénti megválasztása. 5 Az iparegylet által kezdeményezendő közös vállalatok szabályzatának megállapitása. 6. A választmány évi működésének áttekintése s megvizsgálása. 7. Az évi költségvetés megállapitása. 8. A beterjesztett pénztári számadások felülvizsgálása és a felügyelők további felelőség alóli felmentése. 9. Az alapszabályok módositása s a miniszterium jóváhagyásának kieszközlése. 10. A hűtlen vagy az egylet érdekei ellen működő tisztviselő letétele. 11. Az egylet feloszlatása feletti határozathozatal. 12. Minden egyéb az iparegylet érdekében szükségesnek találandó ügyek megvitatása s azok feletti határozathozatal.

A közgyülés jegyzőkönyveit az elnökön és jegyzőn kivül meg három kiküldött tag irja alá.

VI. Az egylet vagyonáról s kezeléséről. 19. §. Az iparegylet vagyonát képezik: 1. Az egylet alaptőkéje, mely a belépti dijakból keletkezik, s a netaláni hagyományok vagy alapitványokkal gyarapittatik.

E tőkének csak kamatjai fordithatók az egylet folyó költségeire; miért is annak gyümölcsöző és biztos elhelyezéséről gondoskodni a választmány egyik főfeladata leszen.

2. Az egylet javadalmai, ugymint a., az alaptőke évi kamatjai, b;, a tagok által befizetett negyedévi dijak, c., a közös vállalatok tiszta nyereményéből, a külön szabályok értelmében jutott rész, d., az egylet által netán ki-zabandó birságok, e., az iparhatóságok által kiszaband) birságok, f, a mult évről netáni pénztári maradvány.

20. §. Az egylet pénztárából fedezendők az egylet rendszeres kiadásai a költségvetés határain belül nevezetesen: a, az egylet helyiségeért fizetendő bér, b., a tiszti és szolgai fizetések, c., az irodai, nyomda, pósta s egyéb üzleti és kezelési költségek, d., az egylet nevében folyamatban tett közigazgatási vagy törvénykezési lépések költségei, e., a szakiskolákra megszavazott járulékok f., az elszegényedett tagok vagy hozzátartozóinak, özvegyek, s árváknak megszavazott segélyezések.

21. §. A folyó kiadások fedezésére közvetlenül szükségelt pénzek az önsegélyző egylet pénztárába gyümölcsözés végett elhelyezendők.

22. §. A pénztári bevételek és kiadásokról negyedévenkint jelentés tétetik, a pénztárnok és felügyelők által a választmánynál. az év végével pedig rendesen befejezett számadás mutattatik be, mely megvizsgálás után a közgyülésnek beterjesztendő

23. §. A pénztárnok bárminemű fizetéseket csak utalvány és nyugta mellett teljesithet, utalvány csupán a költségvetésben foglalt tiszti és szolgai rendes fizetésekre nem szükséges.

Az elnök, jegyző és egy választmányi tag általaláirt jegyzőkönyvi kivonatok, utalványoknak tekintendők.

A vagyon és pénzkezelés további részleteire nézve a választmány kezelési szabályzatot dolgoz ki.

VII. Az egylet feloszlásáról. 24. §. Ha a tagok egyharmada az egylet feloszlását inditványozza, a felett a közgyülés határoz, mely határozat csak akkor érvényes, ha azt az összes tagok több mint kétharmada támogatja.

25. § Ha az egylet feloszlására érvényes határozat meghozatott, a közgyülés bizottságot küld ki az egyleti vagyon tisztába hozatalára; s határoz a tisztán fenmaradandó vagyon milyen közérdekü jótékony czélra fordittassék, valamint ebbeli határozatát felszámolásokkal s tervezetekkel együtt az ipar-, földmivelés s kereskedelmi miniszteriumhoz felterjeszti.

26. § a., ha a tagok száma tiznél alább száll, b., ha a feloszlás czéljából összehivott közgyülésen harmadszori összehivásra a tagok egyharmada meg nem jelenne.

27. §. Ha a társulat érvényes határozat folytán, vagy a 2 . § ban megjelölt körülmények beállával tényleg feloszlott, annélkül, hogy a társulati vagyon hová fordításáról rendelkezett volna, e vagyon az illetékes iparhatóságnak adatik át, mely a társulat feloszlásáról, valamint a vagyon hová fordításáról a földmivelés-, ipar- s kereskedelmi miniszteriumot értesiteni, a vagyont tisztába hozni, s azt közhasznú iparczélokra fordítani tartozik.

TÁRCZA.

„Az elűzött ifjú"

(BESZÉLY.)

Irta:

Gonda László.

(Vége.)

Horváth halálsápadt lett, s egész testén hideg borzongatás futott keresztül, alig birta fegyverét tartani, aztán szónélkül ment a kitüzött helyig

Egy más szemébe néztek és czéloztak.

„Oh irgalom, irgalom, kegyelmezz! Lóránd, én ártatlan vagyok, ne készülj életedtől megválni, mert engemet is sirba döntesz haláloddal, hisz nincs kivüled más e világon több, kit szeretni tudnék."

Vérig sértő szavak voltak ezek Gáborra, kinek szinte növekedett némileg dühe, de mindamellett is szánalommal tekintett a még mindig térdeplő és könyező Vilmára, kiért ha boldogságát megtudta volna még egyszer szerezni, mindenét képes lett volna feláldozni érte.

Vilma ujonnan átkarolá Loránd lábait és megcsókolá azt, mire aléltan dőlt hanyat a padozaton.

Gábornak szive majd szét repedt a hölgy kinjain fájdalmában, és a pisztolyt földhöz vágta mi esés közben eldurrant s a golyó épen Loránd lába közt furodott a falba.

Vilma felsikoltott is fél őrülten ugrott fel maga körül tekintve.

„Ma nem vivok meg veled, szólt Gábor midőn állását elhagyta, máskor bármikor szolgálatodra állok."

Loránd szemei csillogtak dühében, mi alatt Gáborhoz állt és arczul csapá őt, hogy szinte feljajdult az ifjú.

„Nem vivsz meg velem?!"

„Meg, de itt nem!"

„Nyomorult! de én itt kivánom!"

„Én nem állok rá bár mint kényszeritesz is!"

Loránd ismét az ifjura tört.

Vilma meg hatva látván ezt, Loránd éhata mög állt és el rántotta az ifjutól ez után levoná ujjáról a karika gyürüt, melyet Lórand arczához vágott.

„Neszе gyürüd Othelló, előttem mától fogva megvetett és gyülölt vagy" szólt Vilma arczából kikelve.

E perczben Gábor minden irtóztató kint kiállt volna, mi csak a világon létezik a hölgy kedves tekintetéért, melyet rá vetett és szerelme mámorába észre sem vette, hogy Vilma a szép Cherubin kezénél fogta őt meg, mi közben mondá?

„Amit tőlem kivánt ugy tekintse, mintha már megadtam volna"

Gábor azt gondolta boldogságában, hogy menny országban van nem a földön és hirtelen egy csókot nyomott a leány kezére, mit Vilma nem ellenzett többé.

Loránd megsemmisülve állt merően egy helyben, s a méreg, szégyen a lealáztatás egész idegessé tevé őt, mire egész elhatározottan czélzott Vilmára fegyverével.

De azon pillanatban nyilt meg az oldal ajtó, melyen egy őszben vegyült agg férfiu lépett ki.

Vilma atyja volt.

Gábor hátra lépett s az asztalba fogódzott.

„Szentséges isten! . . mi ez? . . . szólt az ifjú meglepetve vajjon ébren vagyok-e . . . ez az . . . de nem . . . lehetetlen! . . . nem! mem, én nem látok jól! szemem káprázik! : ."

„Mély csend követő Gábor szavait.

Végre az öreg úr előre lépett s Gábor felé terjesztő karjait.

„Nem! nem, te jól látsz szemed nem káprázik" és megölelő Gábort.

„Fiam! . . ."

„Atyám! . . ."

Vilma bámulva nézte ez ölelkezőket.

Az apa és fiú kibontakoztak egy pillanatra karjaikból, egymás szemébe néztek, s ismét dagadó keblökhöz szoriták egymást.

„Édes kedves fiam!"

„Drága jó atyám!"

„Lehetséges-e?!"

„Ugy van fiam!"

„Édes Vilmám kedves testvérem! . ."

„Növérednek vallottál szerelmet."

„Szeretett jó bátyám!

„Mit tegyek most, hogy boldogságod, melyet felbontek ismét helyre hozhassam?"

Vilma földre sütő szemét.

„No ne süsd le szemed . . add ide kezedet, te pedig jó Lorándom, kedves barátom jöjj közelébb. . . ugy ni! . . és most nézzetek egymásra . . . hát mi ez? nem fogadtok szót? úgy! . . kezet egymásnak kibékülés jeléül, és csókoljátok meg egymást.

„De hiszen engem Vilma többé nem szeret" szóli Loránd szemlesütve.

„Majd adnék én neki, . . tán te duzzogsz jó Lorándom, hisz nincs okod rá, testvére akarta őt elcsábitani, ki persze nem tudta hogy a te jegyesed volt, de hát miért nem jöttél akkor ide midőn az arczképet megláttad és levelem olvastad, Vilmát figyelmeztetni, hogy ilyen embert magához ne bocsáson?"

„Azért, mert kivánesi voltam, vajjon mily kegyben fog részesiteni, és képes volna-e kivülem mást is szeretni?"

„Te kegyetlen!" szólt Vilma, mi alatt egy kissé meglegyinté Loránd hátát.

„Most azonnal csókoljátok meg egymást!"

„Vilma nem akarja."

„Loránd nem akar!"

Vilma nem akar, Loránd nem, mily beszéd ez egyik akar másik nem; nos rajta.

A két szerelmes hüzódva engedének Gábornak, és megcsókolák egymást.

Kimutatása

a Duna folyó kiáradása által károsultak segélyezésére Nógrád megye területén gyüjtött pénzösszegeknek.

I. Madách Károly alispán úr a központban gyüjtött 176 frt. 20 kr. ehez járultak: Nógrádmegye segedelmi pénztára 100 frtal, Madách Károly 20 frt., Pajor István 15 frt, Detrich Zigmond 5 frt, Pongrácz Károly 10 frt, Hámori Ede egy frt, Révay Zoltán 1 ft 20 kr, Topscher Győző egy ft, Veisz Salamon 4 ft, Veres Ernő 3 frt., Madách Aladár 10 frt., Ebeczky Lőrinez egy frtal.

II. Szerémy Gábor szbiró B.-Gyarmaton gyüjtött 258 ftot, ehez járultak: Szerémy Gábor 2 ft, Mihalik János 2 frt, Iszakovits Mihály 2 frt, Streisinger Lipót 2 frt, Borczeller Mór 2 frt, Spiczer Mór egy frt., Silberer Adolf 1 frt, Bainer Otto 2 frt, Imády Károly 2 frt; Hotovinszky Károly 1 frt., Graizely A. 1 ft, Löwi Emánuel egy frt, Elfer Ede 2 frt, Szulcz Lajos 1 frt, Bíriusz Mihály egy frt., Reményfy József négy frt., T. M. egy frt, Tornyos Zigmond egy frt, Turcsan Pál egy frt., Ticsénszky József egy frt., Skokan János 50 kr., Kövy Tivadar két frt., Balassa-Gyarmat város 5 frt., Kommorel Gyula 50 kr., Karagyéna Mihály 2 ft, Adamovszky Rezső 1 frt, Tallian főhadnagy 2 frt, Pajor főhadnagy egy frt., Tót Sándor hadnagy 1 frt., Tomesko 2 frt., Bayer egy frt, Mesko Lajos egy frt., Schladribuszky egy frt, Jónás Adolf egy frt. Benedek Pinkász 1 frt., Rosenbam Ignácz 1 frt, Berczeller Vilmos 1 frt, Klein testvérek 1 frt, Rigócz Ferencz 1 ft, Stiller Jónás 5 frt, Veisz Jakab 5 frt Lővy Izsák 1 ft, Jaulós 50 kr, Felsenburg Tivadar 2 ft, Dr. Lővy Nándor 1 frt, Himler Vilmos 1 frt, Dr. Kohn Fülöp 1 frt Doman Mór 1 frt. Felsenburg Mór 2 frt, Himler Mór 1 frt, Streisinger Sándor öreg. 50 kr, Scheiber Jónás 1 frt,. Kiriáky György egy frt., Gazdik Lajos 2 frt., Milován Arkádi 2 frt., Mezey Ignácz 2 frt., Manossy Alajos 2 frt, Scheber Jónás 1 frt., Vidó Mihály 2 frt, Reisz Jakab egy frt. Ig. Illöffler 2 frt, Bárth Lipót 2 frt, Schönberger József 3 frt., Pogány Ignácz egy frt, Sámuel Zuser egy frt., Sönfeld Dávid egy frt., Tomis József egy frt, Böhm Lipót egy frt, Kohn Henrik egy frt, E. S. Elfer egy frt., Heisz Izrael egy frt, Doman Izsák egy frt, Lemberger Jakab egy frt, Sipler testvérek 2 frt, Aninger testvérek 2 frt Feisztl József egy frt, Omazta T. egy frt, Kohn Márton 3 frt Schmidl Sándor egy frt., B.-Gyarmati takarék pénztár 50 frt., B. Gyarmati polgári önsegélyző egylet 20 frt., Havas Gyula 2 frt. Kók László egy frt, Farkas Ferencz egy frt, Némethy Kálmán 2 frt, Reményi Károly egy frt., Kék István 1 frt., Némethy Gyula 1 frt., Okolicsányi János 2 frt, Harmos Gábor 2 frt, Szabó János 2 frt, Hanke Leo két frt., Golka György egy frt., Pollácsek Henrik 2 frt, Nedics 2 frt, Felsenburg Henrik 2 frt., 2 frt, Az első nógrádi földmivelés ipar és kereskedelmi hitelintézet 25 frt., Bálás József 2 frt., Jeszenky Danó 2 frt, Veisz Ábrahám egy frt, Munk Adolf 50 kr, Luczáthy Sándor 50 kr., Elfer Ferencz egy frt, Kohn Adolf egy frt, Braum Jónás 50 kr, Elfer Izsák 1 frt., Schlesinger Fülöp egy frt, Froméez József 50 kr, Pollacsek Henrik egy frt, Teller Ignácz 2 frt, Figler József két frt., Aninger Ferdinand két frt., Ebenführer György 2 frt.

III. Ugyan az a b.-gyarmati járásban gyüjtött 187 frt 9 krt. ehez járultak: Szügy községből 38 frt, 11 kr., Csesztve községből egy frt. 78 kr, Bakó községéből 3 frt., 50 kr., Patvarcz községéből 31 frt., 66 kr, Mohora községéből 12 frt. 13 kr, Nándor községéből 6 frt 21 kr, Vadkert községéből 9 frt, Patak községéből 10 frt 86 kr, Dejtár községéből 13 frt 24 kr, és a zsélyi körjegyzőséghez tartozó községek 60 frt. 24 kr.

IV. Losonez rendezett tanácsú város elöljárósága, gyüjtött 303 frt., ehez járultak: Keller Samu két frt. Jeszenák Rafael egy frt, Deáky János egy frt, Schümeg Franeziska egy frt, Rusbach Ádám 5 frt, Steller Antal 2 frt., Draskóczy József 2 frt., Gellén Gyula 1 frt., Alk Maté egy frt., Hatsik Lajos 2 frt, Draskóczy Ede egy frt., Ballus György egy frt., Gellén Lajos 5 frt., Cseregby István egy frt, Kolener Adolf egy frt, Karkalics Gyula 2 frt, Pigmond Ferencz egy frt, Battik Elek egy frt, Lederer Antal egy frt. Schönfeld Simon egy frt. 50 kr., Lővy Adolf egy frt, Szentiványi Farkas 50 frt., Sántha Zsigmond egy frt., Szlávy Lajos egy frt, Záborszky egy frt, Lisszy egy frt, Grantner József egy frt, Wohl Gedeon 1 ft, Czóbel Károly egy frt., id. Serli Antal egy frt., Sztolár Károly egy frt., Holdampt Janos egy frt., Telek Ferencz egy frt, Gáber Gusztáv egy frt, Sacher Lipót egy frt. Spiró Károly egy frt, Rózsa Miklós egy frt, Deuts Nátán 5 frt, Thar László egy frt, Grittner János 4 ft, Szilassy Ferencz 2 frt, Hinko János egy frt Pokorny Edo 2 ft, Sacher Vilmos egy frt, Pongrácz Mihály 1 frt, Plichta Lajos 1 frt., Bródy Károly 1 frt, Grimm Lajos 1 frt., Illés Lajos egy frt., Serly Antal ifj. egy frt., Schmidl Albert 3 frt. Halászy Ferencz 1 frt, Szigyártó Sámuel 3 frt., Sztoner egy frt., Schaller Ilona egy frt., Cséka Károly egy frt, Laszly István 2 frt Laszly Albert egy frt., Szentpéteryek egy frt., Török egy frt., Schaller Antal egy frt., Goldberger D. egy frt., Kovarez Emil és neje 1 frt., Doleschall Soma egy frt, Kármán Ber, talan egy frt, Kalla Jenő egy frt, Pongó Pál egy frt. Breuer Vilmos egy frt., Klein Bertalan egy frt., Dr, Plichta Soma 2 frt, Madarassy Antalné 1 frt. 50 kr., Géczy Gyula 1 frt., Lehotkay Lajos 2 frt., Dr. Klein Ignácz egy frt, Sz.aszny Antal 3 frt. Szabó József 1 frt., Adamecz Károly egy frt., Károlyi Miksa, 30 frt., Bulyi és Belágh egy frt., Selmeczy Sándor egy frt., Bánik egy frt, Illés Károly egy frt, Alk György 5 frt, Alk Ferencz egy frt, Oroszy József egy frt, Heks József egy ft, Schueller Farkas egy frt, Petyko Imre 1 frt, Kovács Sándor egy frt, ifj. Zámpory Pál egy frt. Kirichner Dániel egy frt, Hellén Endre 1 f., Schlosserik József két frt, Maricsek Ferencz két frt, Popper Mór 2 frt, Vargus János egy frt, Wohl Gáspár 5 frt., Steiner Ignácz egy ft, Pokony Sándor 2 frt, Vattaynó egy frt, Pokorny Sándorné egy frt, Losoneczi gőzmalom részvény társaság 10 frt, Losoneczi takarék és hitel-bank 10 frt., Bódy Edo egy frt, Farkas Károly 1 frt, apróbb adakozások 57 frt.

(Folyt köv.)

„Úgy ni! édes Vilmám ugy-e majd boldogtalanná tettelek szólt Gábor, mialatt megölelé" nemde megbocsájtasz?

„Oh! kedves jó bátyám."

Erre belépett Ilka és kezeit összc csapta naivúl tekintett hol az ölelkező párra hol Loránd ra.

„Hát Loránd, minek kezében a pisztoly, miért nem lövi agyon azon urat, ki Vilmáját ölelgeti . . vagy tán közös a portéka? . . Szerencsés boldogságot, Vilmácskám ha úgy van!"

Lóránd elmosolyodott, a pisztolyt pedig, melyet még mindig kezében tartott, feledékenységből letevé.

Lajos, — mert Gábornak valódi neve Markus Lajos volt, — oda ugrott a kis leányhoz, megölelé és megcsókolá őt.

„Kérem, kérem, önnek mindjárt kettőis; Loránd szerényebb volt, az nem kivánt többet s azt az egyet is melyet bir a mint látom önnel osztja meg . . ."

„Ilkám! . . ." kiáltott fel Lajos.

„Ej ha! . . . Vilmám, nem Ilkám."

„Ilkám! . . . te testvérem vagy."

A kis leány kételkedve tekintett atyjára és Vilmára.

„Úgy van, úgy! leányom" szólt a boldog apa „ez Lajos, a te testvéred."

„Édes kedves bátyám! kiáltott fel Ilka, mi közben Lajos karjaiba rohant.

„Hála neked, mindeneknek alkotója!" szólt Lajos égfelé emelt kezekkel. „Már nem vagyok többé az elűzött ifjú, megleltem kedves családomat."

„Kitárt karral és örömtelt szivvel fogadnak hogy élj, köztünk a legnagyobb boldogságban" folytatá az apa miközben Vilma és Loránd kezét megfogta. „És hogy az öröm a boldogság, mely most mindnyájunkat környez, még tökéletesebb legyen, ezennel az eskuvésteket mentül előbb ohajtom megtörténni."

„De többé ne légy oly kegyetlen:" szólt Vilma az örömtől sugáró szemekkel.

„Az csak mind miattad történt, mert kimondhatatlanul szeretlek édes Vilmám!" —

Levelezés.

Losonez, 1876. ápr. 23-án.

Tekintetes szerkesztő ur! Tapasztalván, hogy becses lapja kiváló előszeretettel foglalkozik a tanügy mozzanataival, bátor vagyok egy, a losonczi járás tanitói köre által Jeszenák Ráfael, losonczi m. k. állami tanitó-képezdei r. tanár, mint körelnök elnöklete alatt f. hó 10-én Lónyabányán tartott gyülés lefolyásáról néhány sorban megemlékezni.

A gyülés, napján reggeli 9 óra tájban a lónyabányai evang iskola ifjú, derék tanitójánál, Galáth Samu urnál, ki (lelkész, tiszt. Geduly Elek úr beleegyezése mellett) szives készséggel nyitotta meg a nevezett czélra iskoláját és vállalkozott próbatanitásra, leginkább Losonczról és Lónyabánya környékéről mint egy húsz pályatárs és néhány, a tanügy iránt meleg érdeklődést tanusitó vendég gyülekezett össze. Ez utóbbiak közül a helybeli lelkészen kivül tiszt. Svehla Ede szinobányai lelkész. Vitalis József, körjegyző és Nádossy Gyula, losonczi kereskedő urakat emlithetem meg.

Miután a távollevő jegyző helyett a közgyülés Dapsy Kálmán lesonczi óvónrat választotta volna meg helyettes jegyzőül, féltiz óra tájban az összegyült társaság a tágas, világos, tiszta terembe vonult, hol elöször is Galáth Samu tanitó úr mutatta be a földrajzzal egybekapcsolt hazai alkotmányból iskolájában elért eredményt; mely tekintve a növendékek részéről tapasztalt készséges feleleteket és a pompás figyelmet, elismeréssel találkozott. A növendékek haza bocsátatván, Gallovich János, losonczi m. k. állami tanitó képezdei gyakorló tanitó úr olvasta ily czimü értekezését „Miképkell a népiskolában földrajot tanitani? mely helyeslésscl fogadtatott. Ezután Dapsy Kálmán ovó úr az általa bejelentett "A falusi óvodákról" szóló értekezését olvasta föl.

Ezután a közgyülés az alelnök választását a jövő gyülésig elhalasztotta és a közgyülésre vonatkozólag azon óhaját fejezte ki, hogy az az alapszabályok leérkezte után szeptember hóban tartassék meg.

Terray Károly úr a losonczi m. k. állami tanitóképezde igazgató-tanára a gyüléssel Dr. Emeiczky Géza „Tanmenetek" czimü könyvét ismertette meg, melyből Vitális József körjegyző úr a kör tanitói számára azonnal tizenkét példányt rendelt meg.

A jövő közgyülés ideje és helyére vonatkozólag határoztatott, hogy az a közgyülés előtti napon Losonczon tartassék meg. Próbatanitásra ez alkalommal Nagy József állami elemi és Gallovich János gyakorló tanitó urak vállalkoznak. Hudec Miksa, m. k. állami tanitó képezdei r. tanár fölkéretik, hogy a természettudományok köréből vett, ez uttal elmaradt nép szerü elő adását ez alkalommal megtartani szíveskedjék. Wilt József állami elemi tanitó úr a népiskolai takarékpénztárakról még pedig ajánlólag vállalkozott értekezni, az elnök pedig a kézi munka tanitását a népiskolában fogja tárgyalni.

Miután a gyülés déltájban még a lónyabányai iskola elöljáróságnak a szives fogadásért szives köszönetet szavazott volna szétoszlott.

Egy óra után a két vendéglő egyikében, a társas ebéd vette kezdetét, melyen huszonkét személy vett részt, s mely jósága, olcsósága és kedélyességénél fogva épen tanitókhoz illőnekbizonyult. A pohár köszöntésekegymást érték már, a midőn egy ujabb vendég érkezett körünkbe, nagytiszt. Svehla Pál, dobrocsi lelkész úr személyében, kit a gyülés örömmel üdvözölt.

Szóval a gyülés mindenkép sikerültnek mondható és óhajtandó, hogy a jövő tavaszszal magyar helységben, például Vilkén tartassék meg a közgyülés, hogy legalább a vidék tanitói gyülhessenek összc teljes számban. Adja Isten!

Referens.

Vegyesek.

Mükiállitás. Az árvizkárosultak javára iparmü és történeti emlék-kiállitást rendeznek Budapesten, mely iránt nőttön nő az érdekeltség; hatóságok ugy miut egyesek is vetélkednek a nagylelkü ajánlatokban; igy a földm. ipar és kereskedelmi miniszter ur a kiállitó bizottság által a kiállitókhoz, és viszont intézett egyszerü levelekre, ugy szintén a 10 kilogramm sulyt meg nem haladó kocsiposta-küldeményekre, ha értékük nincs megjelelve augusztus 1-ig portomentességet engedélyezett, oly hozzáadással, hogy úgy a levélboritékok, mint a szállitó-levelek is „kiállitási tárgy miniszt. engedély folytán portomentes" záradékkal legyenek ellátva; — hasonló nemeslelkü engedményt tettek, a hazai vasutak és az 1-sö cs. k. szabadalm. dunagőzhajózási társulat igazgatóságai is, a mennyiben minden a kiállitási bizottsághoz czimzett küldeményt készek ingyen szállitani. —

A beküldött tárgyakat oly czélból tesszük közhirré, hogy egyrészt bizonyságot szolgáltassunk azon bizalomról, melylyel a kiállitók a kiállitást rendező bizottság irányában az emberbaráti czélra való tekintettel viseltetnek, másrészt pedig, hogy a t. közönség már előre is némi tájékozással birjon a f. évi május elején megnyitandó kiállitás érdekes voltáról.

A beérkezendő tárgyak az átvételi bizottság által a m. tud akademia palotájában egy külön e czélra rendelt szobában, — az ékszernemüek és értéktárgyak pedig még külön tüzmentes vasszekrényekben fognak elhelyeztetni; az érintett tüzmentes vasszekrényeket Wiese Frigyes ur volt szives a jótékony czélra való tekintettel nagylelküleg ingyen engedni át a bizottság használatára. A tárgyak beérkezésétől kezdve mindaddig, még azok ismét el nem küldöttek biztonsági tekintetből az összes kiállitási helyiségek előtt éjjel nappal katonaság fog őrt állani; mely intézkedésekre a t. közönséget minden netáni aggodalom eloszlatása végett különösen figyelmeztetni kötelességünknek tartjuk.

Ugy a póstán érkezett, mint az egyes kiállitók által hozott tárgyak keddtől azaz f. évi april 18-tól kezdve naponkent délután 3-tól 5-ig a m. tud akademia palotájában vétetnek át a bizottság által.

Kimutatás a már bejelentett tárgyakról: 1. Ő cs. és Ap. kir. Felsége a legmagasabb kincstár, az arsenal és az ambrasi gyüjteményből Magyarországra vonatkozó tárgyakat. — 2. Császárné és Királyné Ő Felsége legfelsőbb magántulajdonát képező tárgyakat. — 3. József főherczeg Ő cs. kir. Felsége bold. emlékü József és István főhg. Nádorokra vonatkozó történelmi emlékeket, orosz porczellánokat és egyéb mütárgyakat. — 4. Simor János bibornok herczeg-primás, az esztergomi főszékesegyház kincstárából egyhazi készleteket. — 5. Haynald Lajos kalocsai érsek mindazon mütárgyakat, melyeket az érsekség a bécsi világkiállitásra küldött volt. — 6. Gömörmegye 6 darab zászlót. — 7. Gróf Mikó Imre saját maga, az erdélyi muzeum és egyes magánosok részéről részéről több különféle érdekes tárgyat. — 8. Id. Gf. Festetics Tasziló cs. kir. altábornagy, kiválóan diszes és érdekes régi könyveket, régi diszöltönyöket és lótakarókat. — 9. Gr. Széchényi Istvánra vonatkozó történelmi emlékeket és egyéb közérdekü tárgyakat. — 10. Heiller Károly pozsonyi plébános és Gotti Mór ottani polg. mesteri helyettes a városi plébánia és városi muzeum részéről egyházi készleteket és egyéb régiségeket. — 11. Ezeken kivül Zalka János győri püspök, Keglevich István, Migazzi Vilmos grófok, Podmaniczky Levente báró, továbbá Teleky Gyula és Sándor grófak örökösei is kijelentették, hogy készek a kiállitáshoz járulni, Somhegyi Ferencz kegyesrendi tartományfőnök pedig a rendgyüjteményéből a kiállitás számára kiválasztásra felajánlotta mindazt, mi érdekesnek fog találtatni. — Festetics Tasziló gróf küldeményéből Kinizsi Pálnak vagyis inkább Pálnénak egy rendkivüli szép, hártyára irott imakönyvét Mátyás király idejéből. — Az ónodi ref. egyh. község ezüst, aranyozott kelyheit, közülök néhány Rákóczy György ajándéka. — Erdődy Julianna grófnő által küldött, Zboróban talált mozsarat a Báthory czimerrel, mely tehát valószinüleg Báthory Zsófiáé volt.

Említés nélkül nem hagyhatjuk még a fiumei kormányzó lelkes eljárását, ki a felszólllitás vétele után azonnal külön bizottságot állitott össze, mely Fiumeban s a magyar tengerpartokon de még Dalmátiában is a Magyarországra vonatkozó érdekesebb tárgyakat összc gyüjtendi s fel fogja küldeni.

Ily szép kezdetnek bővebb kommentár nem kell; hisz a régi közmondás is azt tartja: „verba movent, exempla trahunt“ s mi megvagyunk győződve, hogy a jó példa számos követőre találván, s kiállításunk ilyképen országos érdekűvé tétetvén, mentül többet jövedelmezend, mellyel száz meg száz szükölködő keserű könnyeit fogjuk felszáríthatni. A bizottság.

Szerkesztő barátom! Miután e lap mindinkább eltér eddigi irányától, kénytelen vagyok attól teljesen visszalépni s kijelenteni, hogy az utóbbi időkben már csak névleg voltam a lap főmunkatársa s igy az egyes kérdésekben kifejtett nézetek s Reményfy József ur, különben igen tisztelt kartársam tulvitt s előttem is ezélzatosnak látszó fetirozása nem tőlem származnak — Légy szives e pár sort közzé tenni. *)

B.-Gyarmaton 1876 april 29.

Harmos Gábor,

Hirek.

Lapunk legutóbbi számában röviden jeleztük a helybeli önkéntes tűzoltó egylet közgyülésének határozatát. Pótlólag szolgáljon az ülésfolyamáról a következő tudositás: Kövy Tivadar parancsnok üdvözölvén a szép számmal egybegyült tagokat, az ülést megnyitotta s mindenek előtt az egylet tagjai egyenruházának megalapitását bocsátá tanácskozás alá. Egyhangulag elfogadtatott, hogy az egyesület a losonczi tűzoltó egylet tagjainak egyenruházatát fogadta el; tehát sötét kék zubbony és nadrág vörös zsinórzattal, czizma és bőrsipka, melyeket valamint a legénység teljes felszereléséhez szükséges egyéb tárgyakat (pl. csákány, mentő kötél) minden tag saját költségén tartozik megszerezni. A parancsnok felkéretett egyúttal, hogy úgy az egyenruha, valamint a többi czikkek jutányos megszerzése végett, budapesti szállitókkal tegye magát érintkezésbe s egy minta egyenruhát rendeljen meg. A közgyülés további folyamát kizárólag a parancsnok inditványai képezték. Felkérte ugyanis az egylet tagjait az iránt ha addig is, mig a tagok saját hivatás körükben teljesen begyakorolva volnának ha B.-Gyarmaton netán tűzvész ütne ki, erkölcsi kötelességüknek ismerjék, a vészhelyen teljes számmal mentőleg közreműködni. A közgyülés utolsó tárgyát parancsnoknak az egylet tagjaihoz intézett felszólitása képezte. Felkérte az egylet tagjait a testületi szellem istapolására, összetartásra s minden egyes tag válvetett munkálkodására, mert az egylet sikeresen csak úgy felelhet meg mindazon feladatoknak, melyeket önmaga elé tűzött s melyet a közönség vár tőle.

Beküldetett A nógrád ker. tanitó egylet 1875. szept. 20-án B.-Gyarmaton tartott gyülésében megtévén alapszabályaiban a felsőbb helyről kivánt módositásokat, remülnünk lehet, hogy az ujból felterjesztett alapszabályok meg fognak erősittetni s az egylet ezeknek alapján megkezdi működését. Ugyanakkor lőn határozva, hogy a légközelebbi közgyülés folyó évi május végén vagy juniusban Losonczon tartassék. De miután alapszabályaiuk még le nem érkeztek, az elnökség megmegkeresésére a Lónyabányán folyó april hó 19-én tartott tanitóegyleti losonczjárási közgyülés magáévá tette azon inditványt, hogy a tankerületi gyülés megtartásának határnapja halasztassék el az alapszabályok beérkeztéig. Midőn tehát ezen körülményt a t. tanitóegyleti tagoknak tudomására juttatnám, egyszersmind biztositom őket, hogy mihelyest fent érintett alapszabályaink leérkeznek, a közgyülés határnapját azonnal ki fogom tűzni s a t. tagok tudomására juttatni. Kelt Losonczon, apr. hó 27-én 1876 Terray Károly, egyleti elnök.

Műkedvelői előadás. Az ipolysági tűzkárosultak javára 1876. évi május hó 2-án kedden, az ipolysági műkedvelők által előadatik: I. Az utóirat. Franczia vigjáték 1 felvonásban, irta Augier Emil; személyek: Laney, Lipcsei Soma ur. Velierné, Axmann Olga k. a. Inas, Totovics Kálmán ur. II. Ha te ugy, én is ugy. Ford. vigj. 1 felvonásban; személyek: Zalári báróné fiatal özvegy, Gyura Adolfné asszony. Klára, komornája, Vidák Irén k. a. Aklási Richard fiatal ügyvéd, Herczeg Vincze ur. Ferencz huszár, Totovics Kálmán ur. Helyárak: Elsőrendü számozott szék 80 kr. Másod rendü számozott hely 90 kr. Állóhely 50 kr. Altisztjegy 30 kr. Gyermek és karzatjegy 20 kr. Pénztárnyitás d. u. 5 órakor, kezdet 8 órakor. Az előadást táncz követi Rendező: Pongrácz Lajos.

A f. hó 22-én tartott tánczvigalom alkalmával következő felülfizetések történtek: N. N. 2 frt. Kövy Tivadar 2 frt. Baintner Imre 1 frt. Fáy Albert 2 frtos jegyért 10 frt. Pettyko Imre 1 db. arany.

Köszönet nyilvánitás. Az alulirt bálbizottság kedves kötelességének ismeri, hogy Tapolcsányi Ferencz várnagy urnak — mindazon szivességekért melyekkel a bizottságot a bál rendezése alkalmával elhalmozta, — legmélyebb köszönetét nyilványitsa. B. Gyarmat, 1876, april 29. a Nógrádmegyei ifjusága által rendezett bál bizottság.

D'Elseaux Albert alezredes, a 20-ik zászlóalj parancsnoka, a nógrádi 52-ik honvéd zászlóaljhoz neveztetett ki.

A nyári szinkör bérlete iránt a városunkban eléggé ismert Völgyi György szinigazgató is kérdezősködik. E szerint eddigelé ketten jelentkeztek: Bokor és Völgyi.

Hamis 20 krajczárosok. Weisz Márton, szécsényi nógrádmegyei szül. 48 éves, izr házaló, gyöngyösi lakos, Rédén és Ecséd községekben tollvásárlás közben, hamis 20 kros darabokkal fizetett; igy Rédén Molnár Istvánné nevü özvegy asszonynak a tőle vett toll fejében 7 darab, Ecséden pedig Freerke Istvánnénak 3 darab hamis 20 krossal fizetett. Weisz elfogatván, az ügy e hó 20-án tárgyaltatott a budapesti törvényszék előtt. Vádlott Weisz tagadja, hogy ő adta volna a két nőnek a hamis 20 krosokat, a két panaszosnő azonban, valamint Winternitz Dávidné szül. Földiak Eszter, egyik vádlónő szomszédja, kinél vádlott a tollvásárlás után félóráig pihent, hit alatt vallják, hogy ő volt az, ki a hamis pénzt adta a két panaszosnőnek. A törvényszék Weisz Mártont a hamis érezpénznek tudva terjesztéséből elkövetett csalás bünténye miatt, az elszenvedett vizsgálati fogságon kivül mai naptól számitandó egy havi börtönre, s az okozott költségek megfizetésére itélte. Vádlott s a kir. ügyész fellebbez.

Megjelent. Levélszerinti oktatás a német nyelv öntanulására. Irta és kiadja Roder Adolf. 9-ik füzet. Az egész mü 40 levelet foglal magában és két tanfolyamra van beosztva. Egy-egy levél ára 20 kr., egy egész tanfolyamé pedig csak 3 frt. o. é. Megrendelhető minden hazai könyvárusnál vagy a szerzőnél Szombathelyen. E diszesen kiállitott folyóirat az eléggé ismert Toussaint Langenscheidt tanmódszert vette alapul és a német nyelv alapos megtanulását a legrövidebb idő alatt biztositja.

Szerkesztői üzenet.

Bolnár István urnak: Czikke elkésett, s igy a csak jövő számban közölhetjük.

Gabnaárak.

B.-Gyarmaton 1876-ik évi aprilis hó 24-én tartott hetivásár alkalmával.

Gabona nem	Ötven liter	ár ft.	ár x.	ár ft.	ár x.
Tiszta buza . . .	„	3	60	3	70
Rozs	„	3	—	3	10
Árpa	„	2	70	2	80
Zab	„	1	60	1	70
Kukoricza . . .	„	1	80	—	—

Felelős szerkesztő: **Horváth Danó.**

*) Sajnálattal veszem tévesen indokolt lemondásod, s a lap irányának állitólagos eltérésére csak annyit jegyzek meg, hogy e igen, de e lap semmiben sem változtatta irányát. Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

KERTÉSZ és EISERT

Budapesten, Dorottyautcza 8 szám alatti czeglet.

a t. cz. közönség figyelmébe ajánlják az egyedül nálok létező

Dr. Févre-féle szikviz önmaga készitéséhez magánzóknak legalkalmasabb

valódi

pàrisi szikviz-készülékeinek

gyári főraktárát Magyarország részére.

A szikviz, mint kellemes, üditő, egészséges, számos esetekben orvosilag rendelt ital, máris általános használatba jött.

Készülékeink fő előnye az, hogy követve a minden egyes darabhoz mellékelt utasitást, bárki képes kitünő, mindig friss, a gyárilag készülőnél tisztább és olcsóbb szikvizet készitni, azonkivül pedig pezsgőbor, málnaviz, limonádé, s egyéb frissitő italok előállitásához is alkalmasak.

A készülékek árai:

	2	4	6	8	10 messzelyes
darabja frt	8.—	10.—	12.—	14.50.	17.—

Kitünő minőségü szerek 1 font acidum tartaricum és 1 ½ negyed font szikét get tartalmazó csomagokban csomagonkint 2 frttal számittatnak.

Irásbeli megbizások utánvét mellett gyorsan eszközletnek, ládácska és csomagolási dij a gép nagysága szerint 50—75 kr.

Egyuttal ajánlunk Berlin és Angolhon legjobb gyáraiból származó, a tisztátalanságánál fogva egészségtelen ivóvizet tisztitó és javitó

vizszürő készülékeinket,

melyek 2 frt 50 krtól 35 frtig tartatnak készletben. Ezeknek rajzokkal ellátott kimerlő árjegyzékével szivesen szolgálunk.

A tereskei korcsmáltatási haszonbéri jog több évre kiadandó lészen f. évi szeptember 30-ától. — A vállalkozók személyesen Szmrecsányi birtokosnál junius 1-éig sziveskedjenek jelentkezni

Szmrecsányi.

Hirdetmény.

Alulirottnak van szerencséje a nagyérdemü közönséggel tudatni, hogy f. évi aprilis 10-én a posta utczában, az „Ujvilág“ (azelőtt „Menyország“) czimü vendéglő helyiségében szabóüzletét megnyitotta, melyben mindennemü tavaszi, nyári, őszi és téli férfi öltönyök megrendelés mellett 24 óra alatt, jutányos áron, a legpontosabban elkészit, a gyors és jó kiállitásért kezeskedik.

A nagyérdemü közönség kegyes pártfogását kéri

Tisztelettel

Horbácsek József.

Alulirott tisztelettel tudatja a t. közönséggel, miszerint B. Gyarmaton, saját házában szikviz gyárat, kitünő beszerzésekkel felálitván, — gyártmányait, melyek árra és minőségre nézve bárki máséival vetélkedhetnek, a t. közönség figyelmébe ajánlja.

Egy üveg szikviz (sifon - sodawasser) ára

B.-Gyarmaton . . . . . 5 kr.

Ipolyságon Sárpy János urnál . 6 kr.

Egy üvegért betét . . . . . 80 kr.

Tisztelettel

Smidl Sándor,

szikviz gyáros,

s a „Mátyás király“-hoz czimzett sörcsarnok tulajdonosa.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Kék Lászlónál B.-Gyarmaton 1876.